

Slutbetyg i grundskolan våren 2019

Sammanfattning

I den här promemorian redovisar Skolverket statistik över slutbetygen för de elever som avslutade årskurs 9 våren 2019. Syftet är att ge en beskrivning av slutbetygen utifrån den officiella statistiken samt att lyfta de huvudsakliga resultaten.

Våren 2019 var totalt 84,3 procent av eleverna behöriga till något av gymnasieskolans nationella program; 82,9 procent av pojkarna och 85,8 procent av flickorna. Bland pojkarna ökade andel behöriga med 0,5 procentenheter, medan andelen behöriga flickor minskade med 0,8 procentenheter jämfört med föregående läsår. Totalt sett minskade andelen behöriga elever med 0,1 procentenheter. Drygt 17 600 elever saknade behörighet till ett nationellt program. Fler elever kan dock ha uppnått behörighet vid höstens gymnasieintagning efter så kallad prövning av slutbetygen, t.ex. efter sommarskola.

Elever som är födda utomlands och som invandrat till Sverige efter åldern för skolstart var i lägre utsträckning behöriga till ett nationellt program. Av elever som invandrat till Sverige i årskurs 1–5, var 66,4 procent behöriga och för elever som invandrat ännu senare var 29,1 procent behöriga. Andelen behöriga elever bland de som invandrat under de första skolåren har minskat något sedan 2018. Andelen behöriga bland de som invandrat senare under grundskoletiden har dock ökat sedan ett antal år.

Elever med minst en förälder med en eftergymnasial utbildning hade i större utsträckning behörighet till gymnasieskolan jämfört med elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildning. Behörigheten var 92,8 procent respektive 75,7 procent i dessa grupper. Våren 2019 hade andelen behöriga elever minskat bland samtliga elever, oavsett bakgrund och föräldrars utbildningsnivå.

Drygt 70 procent av eleverna läser ämnet moderna språk i grundskolan och kan därmed ha betyg i 17 ämnen i stället för 16, vilket har betydelse för beräkningen av elevers meritvärde. Våren 2019 var meritvärdet för 16 ämnen 221,7 poäng och för 17 ämnen 229,8 poäng. Flickorna hade i genomsnitt ett högre meritvärde än pojkarna oavsett om meritvärdet baserades på betyg i 16 eller 17 ämnen. Våren 2019 hade flickorna i genomsnitt 234,3 poäng (16 ämnen) respektive 243,3 poäng (17 ämnen) och pojkarna hade i genomsnitt 209,8 poäng (16 ämnen) respektive 217,0 poäng (17 ämnen). Våren 2019 uppvisades det högsta meritvärdet för både pojkar och flickor sedan våren 1998.

Ungefär var fjärde elev avslutade årskurs 9 utan godkänt betyg i ett, flera eller samtliga ämnen. Andelen elever som uppnådde godkänt betyg i samtliga ämnen var 75,5 procent våren 2019, vilket är en marginell minskning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående läsår.

Inledning

I den här promemorian redovisar Skolverket statistik över slutbetygen för de elever som avslutade årskurs 9 våren 2019.

Insamlingen av slutbetyg är en totalundersökning på individnivå från samtliga grundskolor med elever i årskurs 9. Den bidrar till att ge en samlad bild av betygs-sättningen i grundskolan och möjliggör redovisningen av antal och andel elever som lämnat grundskolan med fullständiga eller ofullständiga betyg.

Statistiken visar andelen behöriga elever till gymnasieskolan, genomsnittligt meritvärde, andel elever som uppnått kunskapskraven i respektive ämne samt i samtliga ämnen. Resultaten redovisas i promemorian utifrån kön, bakgrund och föräldrarnas högsta utbildningsnivå.

Elevsammansättningen

Antalet elever som avslutat årskurs 9 har ökat årligen sedan våren 2015. Antalet elever var då knappt 97 500, vilket är att jämföra med drygt 112 000 elever våren 2019. Den största ökningen skedde mellan åren 2015 och 2016 med drygt 8 000 elever.¹

Svensk och utländsk bakgrund

I diagram 1 nedan visas elevantalet indelat efter svensk och utländsk bakgrund samt hur länge de elever som är födda utomlands har varit i Sverige. Indelning av elevernas bakgrund sker enligt följande;

- Elever med *svensk bakgrund* är elever födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige.
- Elever med *utländsk bakgrund* delas in i följande grupper:
 - Elever födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.
 - Elever födda utomlands, som delas upp ytterligare beroende på när eleverna har invandrat² till Sverige:
 - Invandrat före skolstart.
 - Invandrat under årskurs 1–5.
 - *Nyinvandrade* elever är elever födda utomlands, har utlandsfödda föräldrar och har kommit till Sverige under de senaste fyra åren (dvs, under årskurs 6–9).
- Elever med *okänd bakgrund* avser elever som saknar uppgift om personnummer i insamlingen.³

¹ Över tid förändras elevpopulationen i grundskolan. Fram till läsåret 2014/15 var dock förändringarna små mellan läsåren. Läsåret 2015/16 var det avsevärt många fler elever som invandrade till Sverige nära in på det att slutbetygen skulle sättas för eleverna i årskurs 9. För redovisningen i den här promemorian innebär det att uppgifterna från våren 2019 jämförs med föregående år, våren 2018, samt ibland även med våren 2015.

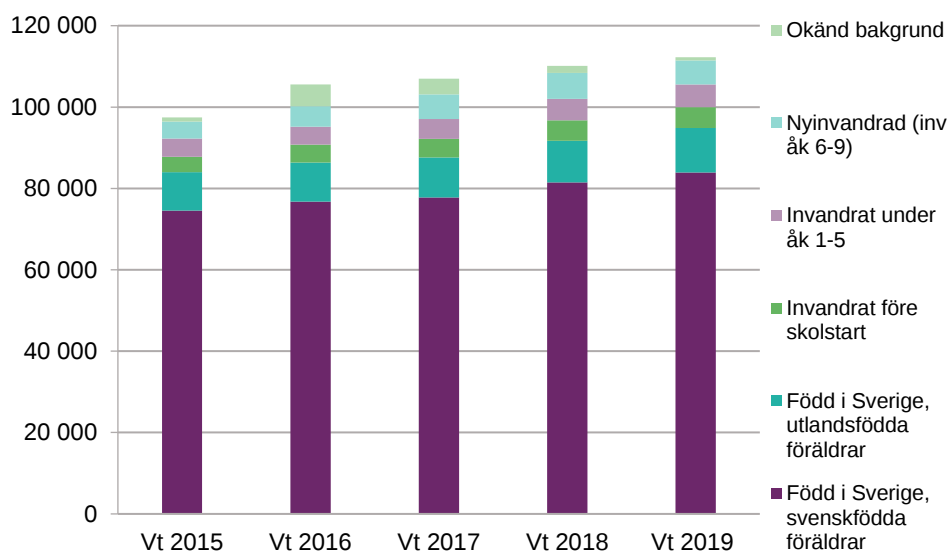
² Tid för invandring baseras på när eleven blivit folkbokförd.

³ Att personnummer saknas kan bero på att eleven inte har blivit folkbokförd i Sverige, men det kan även finnas andra orsaker. För dessa elever saknas bakgrundsuppgifter.

Våren 2019 var antalet elever med svensk bakgrund knappt 84 000 (74,7 procent av samtliga elever), vilket är en ökning med 2 500 elever sedan föregående läsår. Motsvarande antal våren 2015 var knappt 74 600 elever (76,5 procent).

Elever som har kommit till Sverige under den senare skolåldern ökade som mest fram till våren 2016 men har sedan sjunkit både i antal och andel. Våren 2019 var 5 920 elever (5,3 procent) nyinvandrade och 820 elever (0,7 procent) hade okänd bakgrund, jämfört med 6390 respektive 1720 elever föregående läsår. Våren 2015 fanns det 4 190 nyinvandrade elever och 1 040 elever med okänd bakgrund (4,3 procent respektive 1,1 procent). Det innebär att nyinvandrade elever tillsammans med elever med okänd bakgrund utgör en högre andel 2019 jämfört med 2015.

Diagram 1. Antal elever i årskurs 9, vårterminerna 2015–2019, utifrån svensk och utländsk bakgrund.

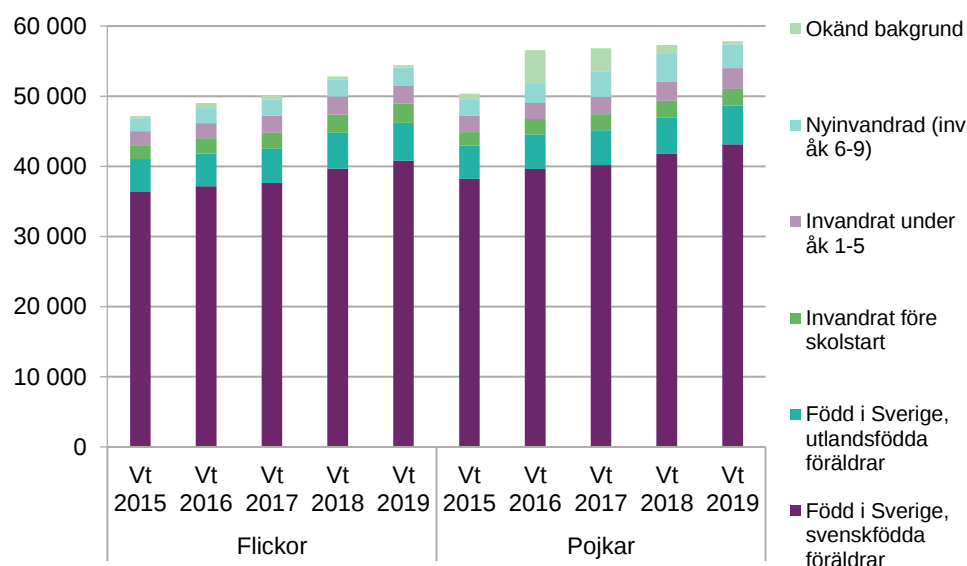

Flickor och pojkar

Våren 2019 gick det fler pojkar än flickor i årskurs 9. Det var 57 900 pojkar, varav knappt 48 700 var födda i Sverige oavsett föräldrarnas födelseland. Antalet flickor var drygt 54 400, varav knappt 46 200 var födda i Sverige oavsett föräldrarnas födelseland. Det var alltså fler pojkar än flickor både bland elever med svensk bakgrund som bland elever födda i Sverige men med båda föräldrarna födda utomlands.

De senaste läsåren har förändringarna i elevsammansättningen varit större bland pojkarna än bland flickorna. Framförallt syns detta i andelen pojkar som har kommit till Sverige under den senare skolåldern. Våren 2019 var 7 procent av pojkarna nyinvandrade eller hade okänd bakgrund. Motsvarande andel var 9 procent våren 2018, 12 procent våren 2017, 13 procent våren 2016 samt 6 procent våren 2015. Andelen flickor som kommit till Sverige under den senare skolåldern har däremot legat på mellan 5–6 procent sedan våren 2015.

Diagram 2. Antal flickor och pojkar i årskurs 9, vårterminerna 2015–2019, utifrån svensk och utländsk bakgrund.

Det är viktigt att komma ihåg att elevgrupperna som visas i diagram 1 och 2 är mycket heterogena över tid. De invandrade eleverna har, även inom respektive grupp, gått i svensk skola olika lång tid och har dessutom olika förkunskaper med sig från tidigare skolgång, något som även kan variera från år till år. Föräldrarnas utbildningsnivå varierar också, såväl mellan elevgrupperna som mellan åren inom respektive elevgrupp. Detta gör att det finns en osäkerhet i att jämföra resultaten för dessa grupper mellan olika läsår.

Föräldrarnas utbildningsnivå

I tabell 1 beskrivs eleverna utifrån föräldrarnas högsta utbildningsnivå.

Tabell 1. Föräldrarnas högsta utbildning, antal och andel elever våren 2019.

Föräldrarnas utbildning	Antal elever	Andel elever (%)
Förgymnasial eller gymnasial utbildning ⁴	45 297	40,3
Minst en förälder som har kort eftergymnasial utbildning ⁵	18 783	16,7
Minst en förälder som har lång eftergymnasial utbildning ⁶	44 453	39,6
Uppgift saknas om föräldrarnas utbildningsnivå	3 747	3,3

Sedan våren 2015 har andelen elever födda i Sverige som har minst en förälder med lång eftergymnasial utbildning ökat, medan andelen elever vars föräldrar som högst

⁴ Antalet elever vars föräldrar som högst har förgymnasial utbildning är få och dessa är därför sammanräknade med de elever vars föräldrar har gymnasial utbildning som högst.

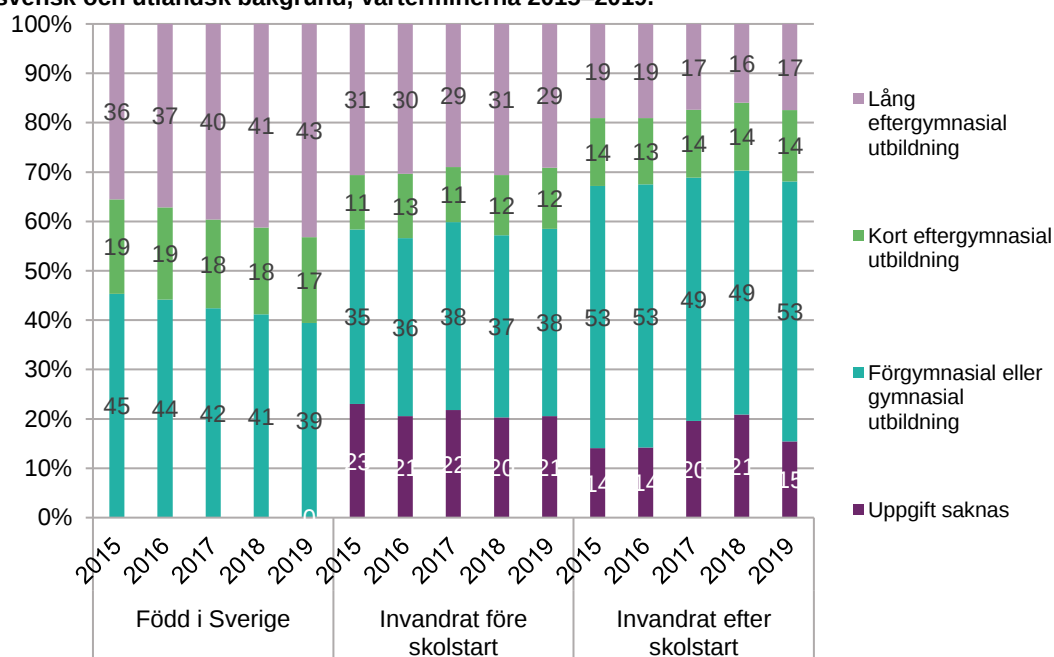
⁵ Kort eftergymnasial utbildning avser högskoleutbildning som är kortare än tre år.

⁶ Lång eftergymnasial utbildning avser högskoleutbildning som är tre år eller längre.

har förgymnasial eller gymnasial utbildning minskat. För många elever som invandrat till Sverige saknas uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå. Det går därför inte med säkerhet att säga om föräldrarnas utbildningsnivå sammantaget har ökat eller minskat över tid i denna elevgrupp.

I diagram 3 kombineras eleverna utifrån svensk eller utländsk bakgrund tillsammans med föräldrarnas högsta utbildningsnivå. Jämfört med det föregående läsåret har inga större skillnader skett.

Diagram 3. Andel (procent) elever utifrån föräldrarnas utbildningsnivå för elever med svensk och utländsk bakgrund, vårterminerna 2015–2019.

Slutbetygen

Resultaten av elevernas slutbetyg redovisas som *andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program, genomsnittligt meritvärde, andel elever som uppnått godkänt betyg (A-E) i respektive ämne samt andel elever som uppnått godkända betyg i samtliga ämnen.*

Betyg

Sedan våren 1998 har slutbetyg delats ut enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet. Betygen sätts utifrån de kunskapskrav som eleverna enligt kursplanerna ska ha uppnått i slutet av det nionde skolåret. Från och med våren 2013 sätts slutbetygen utifrån betygsskalan A–F, där A–E står för godkända betyg medan F står för ett ej godkänt betyg. Om det inte finns underlag för att göra en bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne, på grund av att eleven varit frånvarande, ska betyg inte sättas i ämnet. Det markeras då med ett streck (-) i betygskatalogen och i betygsdokumentet.

Skolan har ett långtgående ansvar för att ge alla elever det stöd som krävs för att uppnå kunskapskraven för lägst betyget E i alla ämnen. Om skolan bedömer att andra stödinsatser inte är nog för att hjälpa en elev, kan rektor som sista utväg ta beslut om att anpassa studiegången. Anpassad studiegång innebär att skolan frångår timplanen för en elev, till exempel genom att ta bort ämnen. Om ett eller flera ämnen tagits bort för en elev ska det anges i slutbetyget.^{7 8}

Betygssättning av nyanlända elever och redovisning av statistiken

När eleverna får slutbetyg i årskurs 9 förväntas de ha fått undervisning och betyg i samtliga ämnen. I skolans författningar finns inget stöd för vad skolan ska ange i slutbetyget när en elev i slutet av årskurs 9 inte har fått någon undervisning alls i ett ämne och det inte heller finns något beslut om anpassad studiegång.⁹ Detta gäller även vid resultatinsamlingen av betyg.

När en elev nyligen har kommit till Sverige och börjar skolan sent under terminen har läraren oftast lite eller ingen information alls om elevens kunskaper i ett ämne. Ändå gäller samma bestämmelser om betygssättning för dessa elever som för alla andra elever. Under läsåret 2015/16, i samband med att det började många elever i den svenska skolan under årskurs 9 som helt nyligen hade invandrat till Sverige, fanns det indikationer på att betygssättningen för dessa elever hade hanterats olika i landet. Det föranledde det årets statistikredovisning där resultaten presenterades dels för samtliga elever, dels för samtliga elever exklusive elever med okänd bakgrund.¹⁰ Efter läsåret 2015/16 är inte skillnader i betygssättning längre märkbara i statistiken på samma sätt och resultaten i promemoriorna och på Skolverkets

⁷ För mer information om anpassad studiegång, se

<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/extra-anpassningar-sarskilt-stod-och-atgardsprogram-i-skolan>

⁸ <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/stod-for-nyanlanda-elever#h-Nyanlandaeleversratttillextraanpassningarochsarskiltstod>

⁹ <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/betyg-i-grundskolan/nyanlanda-elever-och-betyg-i-grundskolan>

¹⁰ Skolverket (2016). *Slutbetyg i grundskolan, våren 2016*.

webbplats redovisas därför återigen för samtliga elever. Det finns dock, med tanke på vad som beskrivits ovan, en osäkerhet i att jämföra resultaten mellan olika år och framförallt vad gäller resultaten från våren 2016. Jämförelser av resultaten mellan åren bör således göras med stor försiktighet.

Behörighet till gymnasieskolans nationella program

Behörighetskraven till gymnasieskolans nationella program skärptes inför hösten 2011. Tidigare krävdes att eleven skulle ha godkända betyg i ämnena engelska, matematik och svenska eller svenska som andraspråk. Med de nya behörighetskraven kom kravet att eleverna, utöver godkänt betyg (A–E) i dessa ämnen, även ska uppnå godkända betyg i minst fem andra ämnen. I beskrivningen nedan framgår vilka ämnen som eleverna behöver ha ett godkänt betyg i för att uppnå behörighet till de olika nationella programmen i gymnasieskolan. Lägst krav för att bli behörig till gymnasieskolan är det till yrkesprogrammen.

Tabell 2. Behörighetskrav till gymnasieskolans nationella program.

Programtyp	Krav på godkända betyg (A–E) för behörighet
<i>Yrkesprogrammen</i>	Svenska/svenska som andraspråk, matematik, engelska + 5 övriga ämnen
<i>Högskoleförberedande program</i>	
Estetiskt program	Svenska/svenska som andraspråk, matematik, engelska + 9 övriga ämnen
Ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen	Svenska/svenska som andraspråk, matematik, engelska, geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap + 5 övriga ämnen
Naturvetenskaps- och teknikprogrammen	Svenska/svenska som andraspråk, matematik, engelska, biologi, fysik och kemi + 6 övriga ämnen

Behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

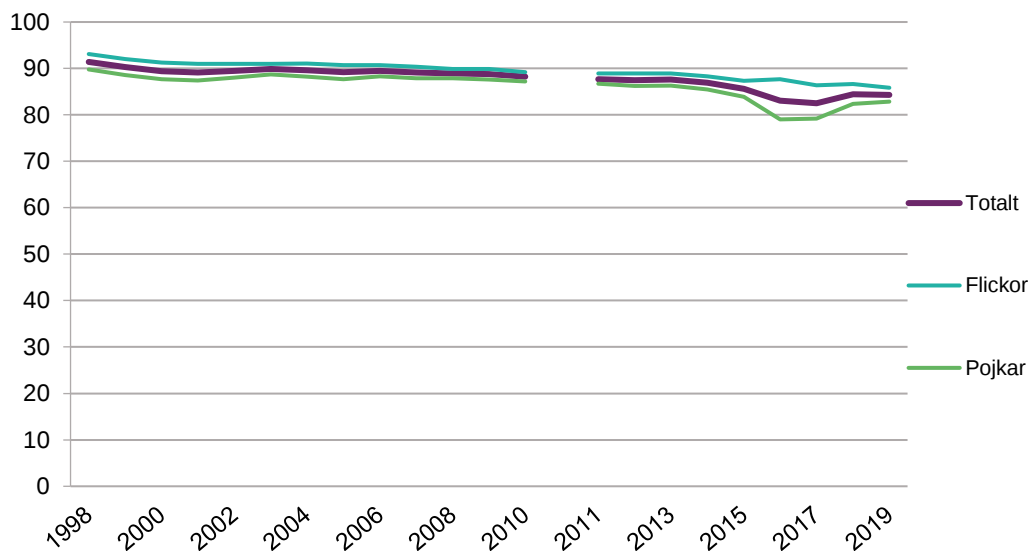
Våren 2019 var 84,3 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Det är en marginell minskning med 0,1 procentenheter jämfört med det föregående läsåret. Drygt 17 600 elever (15,7 procent) saknade behörighet till gymnasieskolans nationella program.¹¹

Andelen pojkar som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökade med 0,5 procentenheter från föregående läsår och var 82,9 procent våren 2019. Bland flickorna minskade andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram med 0,8 procentenheter till 85,8 procent våren 2019. Sedan våren 1998 har andelen behöriga flickor varit högre än andelen behöriga pojkar. Då andelen elever med okänd bakgrund ökade markant 2016, och merparten av dessa elever var pojkar som inte uppnådde behörighet till nationellt program, ökade skillnaden i andel behöriga flickor

¹¹ Statistiken baseras på slutbetygen den 18 juni. Inför höstterminen kan fler elever ha uppnått behörighet efter provning av slutbetygen t.ex. genom sommarskola.

och pojkar markant det året. Därefter har andelen elever med okänd bakgrund minskat, och skillnaden i behörighet mellan pojkar och flickor har minskat sedan 2017.

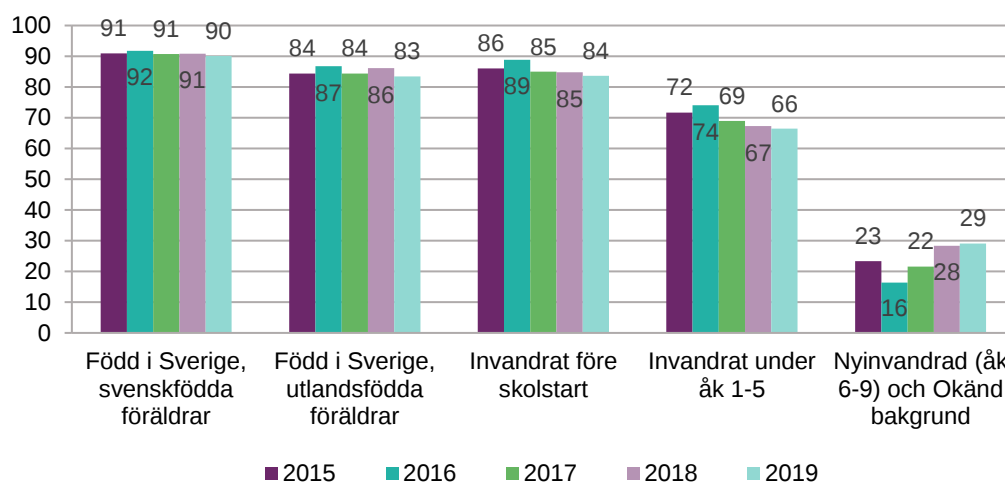
Diagram 4. Andel (procent) elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, totalt, flickor och pojkar, vårterminerna 1998–2019.

Kommentar: Under läsåret 2015/16, i samband med att det började många elever i den svenska skolan under årskurs 9 som helt nyligen hade invandrat till Sverige, fanns det indikationer på att betygssättningen för dessa elever hade hanterats olika i landet. Jämförelser av resultaten, framför allt från våren 2016, ska därför tolkas med försiktighet. Efter läsåret 2015/16 är inte skillnader i betygssättning längre märkbara i statistiken på samma sätt.

I diagram 5 nedan redovisas andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram efter elevernas bakgrund. Andelen behöriga är högst bland elever med svensk bakgrund och något lägre bland elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige eller som har kommit till Sverige innan ordinarie skolstart. Dessa elever har haft möjlighet att nyttja svensk skolgång under en längre tid. Bland elever som har kommit till Sverige i högre skolålder är andelen behöriga till nationellt program betydligt lägre.

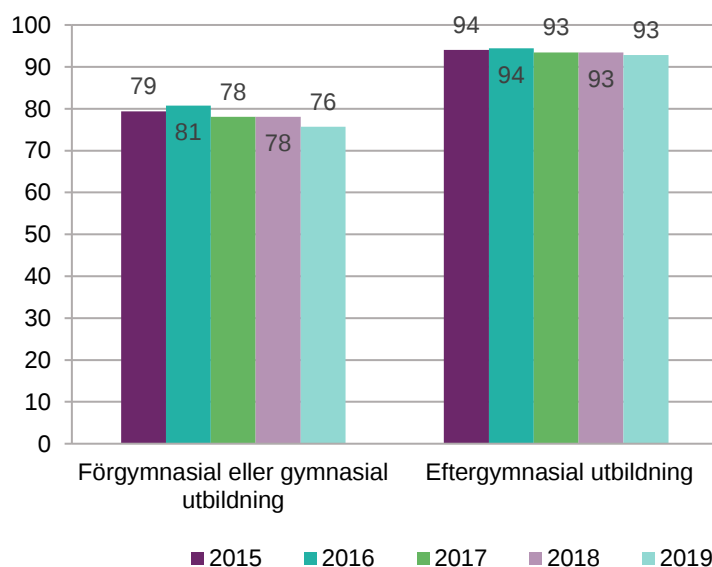
Diagram 5. Andel (procent) elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, utifrån svensk och utländsk bakgrund, vårterminerna 2015–2019.

Kommentar: Observera att elevgrupperna är olika stora (se diagram 1).

I diagram 6 framkommer att andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram konsekvent är högst bland elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning, jämfört med elever vars föräldrar har lägre utbildningsnivå.

Diagram 6. Andel (procent) elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, utifrån föräldrarnas utbildningsnivå, vårterminerna 2015–2019.

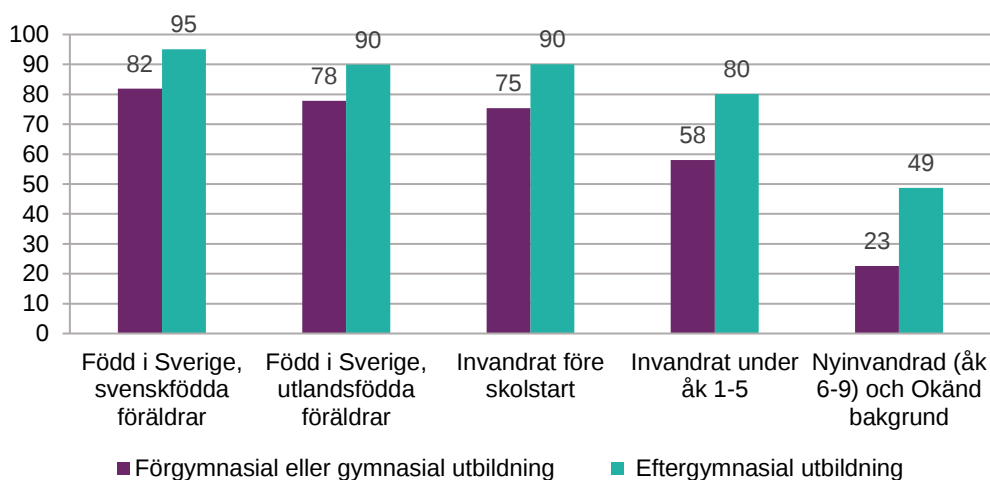

Kommentar: I diagrammet ingår inte de elever där uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå saknas. Det gäller bland andra elever med okänd bakgrund.

Resultatförhållandet som redovisas i diagrammet ovan gäller oavsett om eleven är född i Sverige eller har invandrat före eller efter ordinarie skolstart.

2019-09-26
10 (19)

Diagram 7. Andel (procent) elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, utifrån svensk och utländsk bakgrund samt föräldrarnas utbildningsnivå, vårterminen 2019.

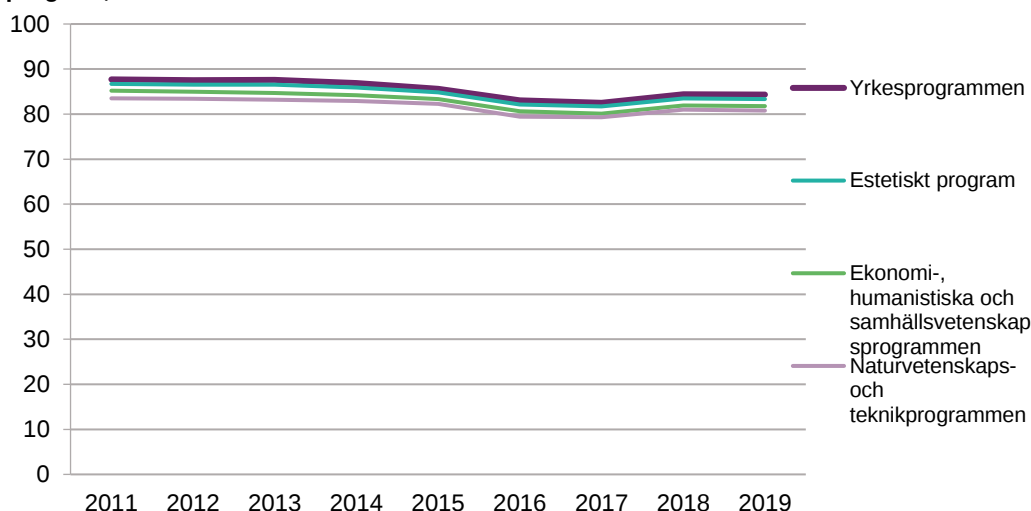
Kommentar: Observera att elevgrupperna blir olika stora då flera kategorier kombineras. Våren 2019 var antalet elever födda i Sverige med svenskfödda föräldrar som hade högst förgymnasial eller gymnasial utbildning 31 441 stycken. 5 870 elever var födda i Sverige med utlandsfödda föräldrar med högst förgymnasial eller gymnasial utbildning. Motsvarande siffra för elever som invandrat före ordinarie skolstart var 1 921 elever. 3 301 elever som invandrat under åk 1–5 och 2 764 elever som invandrat årskurs 6–9 hade föräldrar med samma utbildningsnivå. 52 396 elever födda i Sverige med svenskfödda föräldrar hade minst en förälder med eftergymnasial utbildning. Motsvarande antal var 5 067 för elever som var födda i Sverige med utlandsfödda föräldrar, 2 102 elever som invandrat före skolstart, 2 072 elever som invandrat under årskurs 1–5 och 1 599 elever som invandrat under årskurs 6–9. I diagrammet ingår inte de elever där uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå saknas. Det gäller bland andra elever med okänd bakgrund.

Behörighet till gymnasieskolans samtliga nationella program

Som redovisats i tabell 2 tidigare finns det sedan antagningen 2011 fyra olika behörighetskrav till de olika nationella programmen. Läsåret innan införandet av de nya behörighetskraven, våren 2010, låg behörigheten till nationellt program på 88,2 procent. Som framkommer i diagram 8 så låg behörigheten till yrkesprogrammen, de program som innehar lägst behörighetskrav, på ungefär samma nivå våren 2011 (87,7 procent).

Samtliga fyra behörighetsresultat har sjunkit sedan våren 2011. Våren 2019 hade 84,3 procent av eleverna behörighet till yrkesprogram, 83,3 procent till estetiskt program, 81,8 procent till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen samt 80,8 procent till naturvetenskaps- och teknikprogrammen. Detta är marginellt lägre än våren 2018 för alla typer av nationella program.

Under hela perioden med nya behörighetskrav har en högre andel av flickorna behörighet till nationellt program jämfört med pojkarna oavsett programtyp.

Diagram 8. Andel (procent) elever som är behöriga till gymnasieskolans olika nationella program, vårterminerna 2011–2019.

Meritvärde

Eleverna söker till gymnasieskolans nationella program med ett meritvärde som beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa ämnesbetygen i elevens slutbetyg.¹² Elever som läser moderna språk som språkval beräknar meritvärdet som summan av 17 ämnen.¹³ Det högsta möjliga meritvärdet för elever som beräknar meritvärdet på 16 ämnen är 320 poäng och 340 poäng för elever som grundar meritvärdet på 17 ämnen.¹⁴

Diagram 9 nedan illustrerar det genomsnittliga meritvärdet sedan det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet infördes.¹⁵ Det finns flera faktorer att ta hänsyn till vid jämförelser av det genomsnittliga meritvärdet över tid. Från och med läsåret 2012/13 fick eleverna slutbetyg enligt den nya betygsskalan samt utifrån en ny läroplan och nya kursplaner. Inför gymnasievalet hösten 2014 fick eleverna lägga till godkänt betyg i modernt språk som språkval som ett 17:e ämne. I diagrammet nedan visas det genomsnittliga meritvärdet för 16 ämnen åren 1998–2019 och det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen åren 2014–2019.

¹² Betyget F ger betygsvärdet 0, E värdet 10, D värdet 12,5, C värdet 15, B värdet 17,5 och A ger betygsvärdet 20. Den tidigare betygsskalan gav betygsvärdena 10 för G, 15 för VG samt 20 för MVG.

¹³ Moderna språk omfattar alla språk utom svenska, svenska som andraspråk, engelska, klassisk grekiska, latin och teckenspråk. Möjligheten att räkna med moderna språk i meritvärdet gäller sedan läsåret 2014/15, dvs. för slutbetygen fr.o.m. våren 2014.

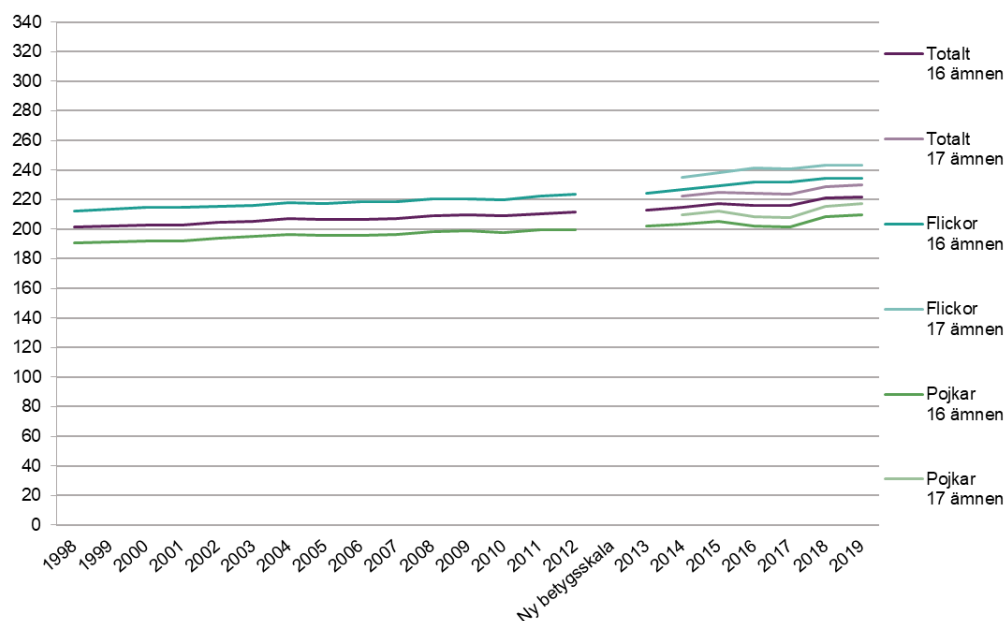
¹⁴ Även om eleven fått betyg i färre ämnen än 16 kan betyget i moderna språk som språkval läggas till meritvärdet, men då kan eleven inte komma upp i det maximala meritvärdet 340 poäng.

¹⁵ I beräkningarna av det genomsnittliga meritvärdet ingår inte elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen, det vill säga elever som har icke godkänt betyg F, streck eller anpassad studiegång i samtliga ämnen. Eleven ska ha minst ett godkänt betyg, minst meritvärde 10, för att ingå i beräkningen av genomsnittligt meritvärde.

2019-09-26

12 (19)

Diagram 9. Genomsnittligt meritvärde (16 respektive 17 ämnen) vårterminerna 1998–2019, totalt samt flickor och pojkar.

Av diagrammet framkommer att det genomsnittliga meritvärdet har ökat över tid. Våren 2019 var det genomsnittliga meritvärdet 221,7 poäng (grundat på 16 ämnen) respektive 229,8 poäng (grundat på 17 ämnen). Jämfört med våren 2018 motsvarar detta en ökning om 0,9 poäng och 1,1 poäng för 16 respektive 17 ämnen.

Flickorna hade i genomsnitt ett högre meritvärde än pojkarna oavsett om meritvärdet baserades på betyg i 16 eller 17 ämnen. Våren 2019 hade flickorna i genomsnitt 234,3 poäng (16 ämnen) respektive 243,3 poäng (17 ämnen) och pojkarna hade i genomsnitt 209,8 poäng (16 ämnen) respektive 217,0 poäng (17 ämnen). Våren 2019 uppvisades det högsta meritvärdet för både pojkar och flickor sedan den nya betygsskalan infördes.

Det är fler flickor än pojkar som läser moderna språk som språkval. Knappt 75 procent av flickorna och drygt 66 procent av pojkarna hade ett betyg (A–F) i moderna språk som språkval våren 2019. För pojkarna innebar detta en ökning motsvarande 2,3 procentenheter samt för flickorna en mindre ökning med 0,2 procentenheter. Totalt hade drygt 70 procent av eleverna ett betyg i ämnet.

Tabell 3. Genomsnittligt meritvärde och andel (procent) elever med betyg A–F i moderna språk som språkval, våren 2019, uppdelat efter kön, föräldrarnas högsta utbildningsnivå samt svensk och utländsk bakgrund.

	Genomsnittligt meritvärde		Andel (%) elever med betyg (A–F) i moderna språk som språkval
	16 ämnen	17 ämnen	
<i>Kön</i>			
Flickor	234,3	243,3	74,6
Pojkar	209,8	217,0	66,2
<i>Föräldrarnas högsta utbildningsnivå</i>			
Förgymnasial eller gymnasial	196,4	202,2	57,1
Eftergymnasial	242,9	252,8	82,0
<i>Svensk och utländsk bakgrund</i>			
Född i Sverige	229,6	238,4	75,9
Invandrat före skolstart	221,6	229,5	73,0
Invandrat efter skolstart	160,8	163,5	26,7
Totalt	221,7	229,8	70,3

Kommentar: Elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår inte i beräkningen av genomsnittligt meritvärde.

Elever med minst en förälder med eftergymnasial utbildning har i genomsnitt högre meritvärde än elever vars föräldrar har förgymnasial eller gymnasial utbildning som högst. Elever som är födda i Sverige har i genomsnitt högre meritvärde än elever som är födda utomlands, framför allt jämfört med elever som invandrat efter skolstart. Ämnet moderna språk som språkval är också betydligt vanligare bland de elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning samt bland elever som är födda i Sverige.

Ämnesbetygen

Med undantag för moderna språk, modersmål och teckenspråk är alla ämnen i grundskolan obligatoriska. Svenska som andraspråk ersätter ämnet svenska efter beslut av rektor.¹⁶ Under läsåret 2018/19 läste 14 procent av eleverna i årskurs 9 svenska som andraspråk.

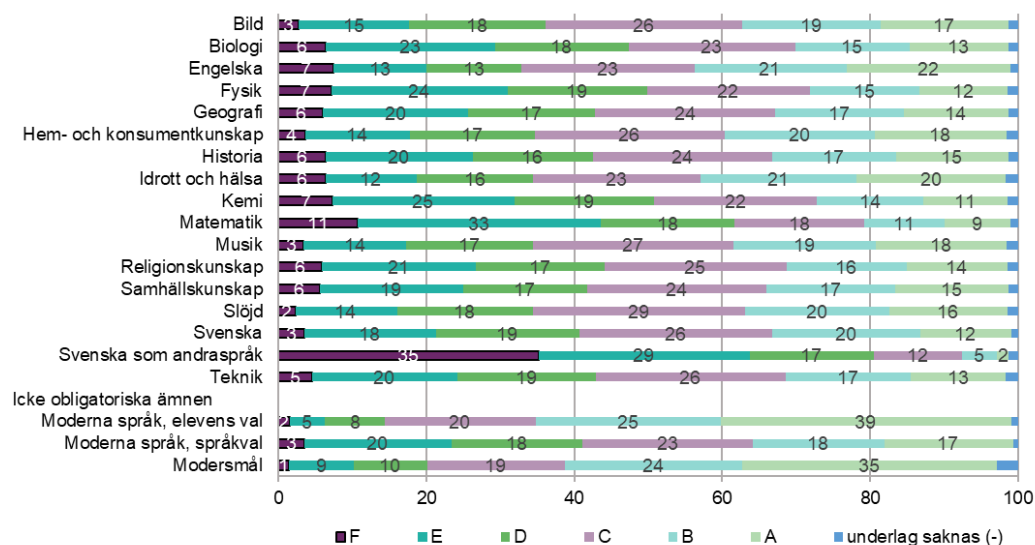
Resultaten för elevers slutbetyg per ämne visas här på tre olika sätt. Det presenteras som betygsfördelning, andel elever med godkända betyg (A–E) samt som genomsnittlig betygspoäng.

I diagram 10 visas fördelningen av de olika betygen A–F och streck (-) för respektive ämne.

¹⁶ 5 kap. 14 § skolförordningen (2011:185).

2019-09-26
14 (19)

Diagram 10. Andel elever (procent) med respektive slutbetyg (A-F) samt streck i grundskolans ämnen, våren 2019.

Kommentar: Då få elever läst ämnet teckenspråk redovisas inte ämnet i diagrammet. Elever med anpassad studiegång ingår inte i beräkningarna.

Fördelningen av de olika betygsstegen skiljer sig mellan ämnena. Högst andel F finns i ämnet svenska som andraspråk följt av matematik. Högst andel A finns i ämnet moderna språk läst som elevens val följt av modersmål. Andelen elever med betyget F i svenska som andraspråk var våren 2019 oförändrat jämfört med våren 2018 och låg på 35 procent. Andelen elever med betyget F i matematik hade ökat något sedan förra året, från 10 procent våren 2018 till knappt 11 procent våren 2019.

Jämfört med våren 2018 har andelen elever med betyget A enbart ökat marginellt (mellan 1–2 procentenheter) i ämnena engelska, geografi, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, modersmål, musik, samhällskunskap, slöjd och teknik. I ämnena biologi, kemi och svenska har andelen elever som erhållit betyg A minskat med 1 procentenhet i respektive ämne. I de obligatoriska ämnena är andelen elever med betyget A som högst i engelska, följt av idrott och hälsa.

Bland pojkarna är andelen godkända betyg (A–E) högst i ämnena moderna språk läst som elevens val och slöjd medan flickorna uppnått högst andel godkända betyg i ämnena moderna språk läst som elevens val samt språkval och bild. Det är samma ämnen som hade högst andel föregående läsår, med tillägget att även ämnet svenska låg högt bland flickorna. Lägst andel elever som uppnått godkända betyg (A–E) är det i ämnena svenska som andraspråk och matematik för både flickor och pojkar. Det skiljer sig inte från föregående läsår.

Flickorna har i alla ämnen förutom i idrott och hälsa uppnått godkända betyg i högre utsträckning än pojkarna, vilket är detsamma som föregående läsår. Störst skillnad mellan flickor och pojkar är det i svenska som andraspråk följt av biologi och kemi, vilket också är oförändrat sedan föregående läsår. Minst är skillnaden i

slöjd följt av idrott och hälsa samt teknik. Även föregående läsår var det slöjd och idrott och hälsa som hade lägst skillnad mellan flickor och pojkar. Bland de obligatoriska ämnena uppnådde högst andel flickor godkänt betyg (A-E) i ämnet bild respektive högst andel pojkar i slöjd. Föregående läsår var det ämnena bild och svenska bland flickorna respektive slöjd och svenska bland pojkarna som hade högst andel med godkänt betyg (A-E).

I tabell 4 nedan redovisas andelen elever som erhöll något av de godkända betygen A–E våren 2019 uppdelat på kön.

Tabell 4. Andel (procent) som uppnått godkända betyg (A–E) bland eleverna med A–F eller streck, flickor och pojkar samt totalt, våren 2019.

Ämne	Flickor	Pojkar	Totalt
Slöjd	96,9	95,8	96,3
Bild	97,0	94,9	95,9
Svenska	96,9	94,5	95,7
Musik	95,8	94,4	95,1
Hem- och konsumentkunskap	95,7	94,1	94,9
Teknik	94,5	93,2	93,8
Samhällskunskap	94,2	92,1	93,1
Religionskunskap	94,2	91,6	92,8
Geografi	93,6	91,7	92,6
Historia	93,3	91,4	92,3
Biologi	93,7	90,8	92,2
Idrott och hälsa	91,4	92,7	92,0
Engelska	92,3	90,7	91,5
Fysik	92,5	90,4	91,4
Kemi	92,7	89,8	91,2
Matematik	89,1	87,5	88,2
Svenska som andraspråk	67,0	61,1	63,6
Moderna språk, elevens val	98,4	96,5	97,6
Moderna språk, språkval	97,0	94,6	95,9
Modersmål	96,8	94,6	95,7

Kommentar: Avser elever med A–F, eller streck i respektive ämne. Ämnena är sorterade efter störst andel som uppnått godkänt betyg. Elever med anpassad studiegång ingår inte i beräkningarna.

Ytterligare en jämförelse av elevers ämnesbetyg är att jämföra genomsnittliga betygspoäng, vilket bland annat visar att det skiljer sig mellan flickornas och pojkarnas resultat.¹⁷ Flickorna har i genomsnitt högre betygspoäng än pojkarna i alla enskilda

¹⁷ Respektive betygssteg (A–F) omvandlas till betygsvärden 20–0 poäng (se under avsnittet om meritvärde). Ett medelvärde av betygsvärdena beräknas för respektive ämne för de elever som har betyg A–F. Elever med streck eller anpassad studiegång ingår inte i beräkningen.

2019-09-26
16 (19)

ämnen förutom i idrott och hälsa. Skillnaden i betygspoäng mellan flickor och pojkar är som lägst i ämnena idrott och hälsa, matematik samt engelska. Störst är skillnaden i bild, hem- och konsumentkunskap samt svenska, där flickornas genomsnittliga betygspoäng ligger högre än pojkarnas. Detta skiljer sig inte från föregående läsår.

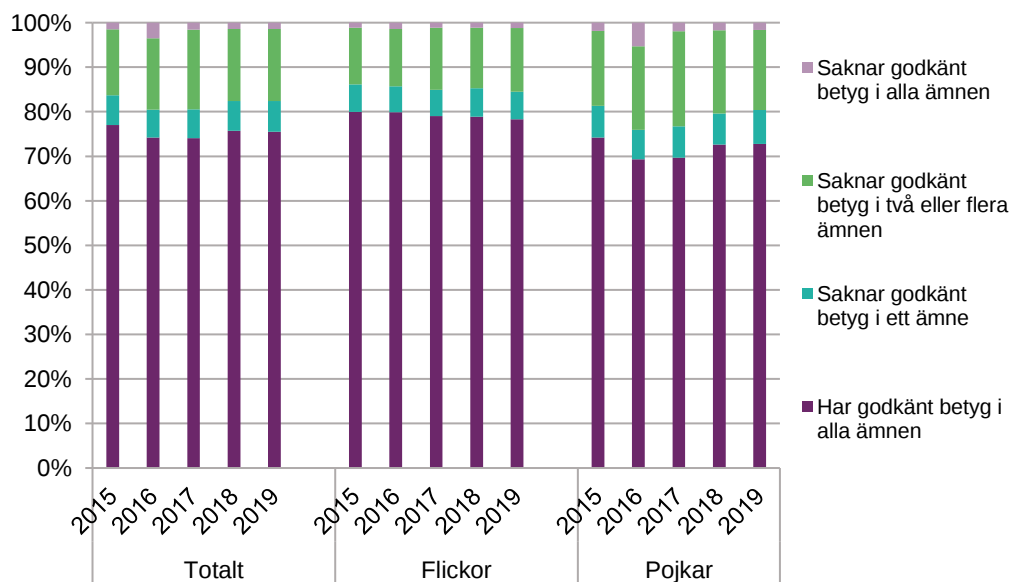
Godkända betyg i alla ämnen

I det sammanfattande måttet *godkända betyg i alla ämnen* ingår även elever med anpassad studiegång i beräkningarna, vilket inte gäller för beräkningarna av de olika resultaten för respektive ämnesbetyg, vilket redovisades tidigare. Tanken med att elever med anpassad studiegång ingår i det sammanfattande måttet är att försöka presentera en generell bild av måluppfyllelsen i landet.

Andelen elever i årskurs 9 som har uppnått godkända betyg i alla ämnen har minskat marginellt sedan det förra läsåret; från 75,7 procent 2018 till 75,5 procent 2019. Det är därmed fortsatt en lägre andel jämfört med våren 2015 då 77,0 procent av eleverna hade uppnått godkända betyg i alla ämnen.

Våren 2019 uppnådde 78,3 procent av flickorna och 72,8 procent av pojkarna godkända betyg i alla ämnen, att jämföra med 78,9 respektive 72,6 procent läsåret innan. Om än marginellt, innebär detta att flickornas andel minskat medan pojkarnas ökat under det gångna läsåret.

Diagram 11. Andel (procent) elever som uppnått eller inte uppnått godkända betyg A–E i alla ämnen vårterminerna 2015–2019, totalt samt flickor och pojkar.

Kommentar: Avser elever med A-F, streck eller anpassad studiegång.

Våren 2019 var det 1 617 elever (1,4 procent) som inte uppnådde godkänt betyg (A–E) i något ämne alls efter avslutad grundskola. Det var fler elever jämfört med

våren 2018 (1 540 elever). Det var 1,6 procent av pojkarna och 1,2 procent av flickorna som inte uppnådde godkänt i något ämne.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade från så hittar du dem på Skolverkets webbplats <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/>

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsår, termin, år] › [Tabell XX].

På Skolverkets webbplats redovisas resultaten för riket, län-, kommun-, huvudman- och skolenheter. Så gott som samtliga resultat redovisas avseende kön. Flera av resultaten redovisas även för olika redovisningsgrupper avseende, föräldrarnas högsta utbildningsnivå samt svensk och utländsk bakgrund. Hur redovisningsgrupperna presenteras varierar dock mellan olika redovisningsnivåer.

Bilaga 1 – Beräkningar av resultatmått för slutbetygen

Samtliga mått avser elever som fått eller skulle ha fått slutbetyg enligt det svenska mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i grundskolan. Elever som går i internationella skolor ingår inte i redovisningen av resultaten.

Andel behöriga till gymnasieskolans nationella program

Täljare: antal elever med godkänt slutbetyg (A–E) i de 8 ämnen som krävs för yrkesprogrammen

Nämnare: totalt antal elever som lämnat årskurs 9, inklusive de elever som lämnat årskurs 9 utan godkänt slutbetyg i något ämne, dvs. fått betyg F, streck eller anpassad studiegång

Genomsnittligt meritvärde

Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg eller 17 bästa betygen om eleven läst moderna språk som språkval. Betygen omvandlas till följande betygsvärde:

Betyg	Betygsvärde
A	20,0
B	17,5
C	15,0
D	12,5
E	10,0
F	0

Genomsnittet (medelvärdet) beräknas för de elever som fått godkänt slutbetyg (A–E) i minst ett ämne, dvs. elever som har lägst meritvärde 10.

Andel som uppnått kunskapskraven i alla ämnen

Täljare: antal elever som fått godkänt slutbetyg (A–E) i alla ämnen som eleven ska ha betyg i

Nämnare: totalt antal elever som lämnat årskurs 9, inklusive de elever som lämnat årskurs 9 utan godkänt slutbetyg i något ämne, dvs. fått betyg F, streck eller anpassad studiegång.

Andel elever med godkänt slutbetyg (A–E) per ämne

Täljare: antal elever som fått betygen A, B, C, D eller E i redovisat ämne

Nämnare: totalt antal elever som fått betygen A, B, C, D, E, F eller streck i redovisat ämne.

Elever med anpassad studiegång ingår inte i beräkningen.

Genomsnittlig betygspoäng per ämne

Betyget ges ett betygsvärde precis som för meritvärdet ovan. Medelvärde av betygsvärdena beräknas för respektive ämne genom att dividera summan av elevernas betygsvärden med antal elever som fått betyg i ämnet.

Täljare: Summan av betygsvärden i aktuellt ämne

Nämnare: Antal elever som fått slutbetyg A–F i aktuellt ämne.

Elever med streck eller anpassad studiegång ingår inte i beräkningen.